

DRAPPELUL

Ziar independent

Inseris sub Nr. 13/1938 la Trib. Arad

ABONAMENTE:

Un an 200.—
Pe bănel, industrii, toate inst. part. și publ. 1000.—

Director:

VASILE I. OSTOIA

REDACȚII ȘI ADMINISTRAȚIE:

ARAD, STR. POPA ION RUSU Nr. 3 Tel. 19-91
Timișoara, Piața Traian Nr. 2

Max Aușnit arestat

Dreptatea în România renăscută

Max Aușnit, fostul administrator delegat al Uzinelor de fier Reșița, după cum se știe a fost depus de către Judele de instrucție la Văcărești, pentru manoperele frauduloase, prejudiciind interesele societății mai sus amintite, făcându-se vinovat la legea devizelor.

Această știre a consternat toate păturile sociale, deoarece nu era vorba de un simplu muritor, ci de d. Max Aușnit, pe care societatea comercială și industrială îl considera, drept, regele industriei românești.

Și iată că acest rege industrial și pe de asupra și miliardar, a fost capabil să se facă vinovat pentru cele mai ordinare infracțiuni.

Oare cine n'a auzit despre Max Aușnit?, dela un capăt la altul al țării, și chiar peste graniță, acest domn a fost preluțind arhicunoscut, ca un geniu, ca un mare metenăș al industriei și ca cel mai bogat om al țării.

Cine și cu ce protecție și greutate putea pătrunde cândva, — călcând pragul fenomenalei închăperi unde

trona acest domn — să ajungă în fața d-sale, pe timpul când deținea postul de administrator delegat la Reșița, iar azi, iată-l ce ușor a ajuns la Văcărești, fără boi, fără ascensor și fără dactilografă. Pe timpuri, dacă apărea în v'r'un local public, auziai un murmur, și involuntar trebuia să-ți ridici capul pentru a afla, care grangure a intrat în acest local, apoi cine era altul, decât Max Aușnit.

Acest domn era atotputernicul, D-zeu al funcționarilor și lucrătorilor dela societate, de el depindea viața și moartea, precum și libertatea insului.

Câți funcționari nu l-or fi servit, chiar călcându-și conștiința și legea, dar ce nu face un biet angajat pentru o bucată de pâine? Iar când se satură acești metenăș de persoană care l-a servit, se constată că, posedă prea multe secrete deja, — ca în mai toate cazurile similare —, pur și simplu acest — așa zis — om de încredere se concediază, care ar fi cel mai fericit caz, dar în multe

cazuri pentru ilegalitățile — sau măcar pentru o parte din ele — soluționate din ordinul și pentru șeful său, este dat în judecată, scăpând de el în felul acesta mai ușor și mai eficient. Se pune întrebarea: Unde rămâne conștiința?, dar despre acest fleac — după părerea lor — nu se discută!

Cine îndrăznește pe timpuri să se atingă de un Max Aușnit, dar să mai aibe curajul a-l depune la Văcărești?

Iată, că, cu renăscerea României, s'a renăscut și dreptatea, precum și egalitatea, așa că azi, un Jude de instrucție dacă află vinovat pe „oricine”, îl depune pur și simplu la Văcărești, indiferent de situația socială a respectivului.

Oare câți seml Aușnit nu sunt în țară, cari la asemenea „incidente” tremură ca frunza de plop întrebându-se: Când imi vine rândul?, aducându-și aminte totodată, cât rău au făcut altuia pe nedrept.

Să sperăm că, dreptatea va triumfa în toate domeniile!

VASILE I. OSTOIA

Darurile Suveranului

Majestatea Sa Regele a dat în acest scop și să atragă desigur 2.500.000 lei cantinelor școlare. În anul acesta, țara se bucură a treia oară de generoase danii Regale. Suveranul a fost primul cetățean care a subseris la Fondul Apărării Naționale. Regele a pilduit desdindând securității noastre o impor-

M. S. Regele Carol al II-lea

tantă sumă de bani, iar gestul său a avut o puternică rezonanță în toate conștiințele, cari n'au întârziat să imite gestul Coroanei. Deasemenea Majestatea Sa a ținut să aducă prima contribuție redresării gospodăriei țărănești și intensificării agriculturii, punând la dispoziția plugarilor 2000 de pluguri cumpărate din caseta Sa personală. Instrumentele acestea de muncă au și intrat în funcțiune și ele au adus statistice Ministerului de Agricultură un plus considerabil de însănmânări. Cele 2000 de pluguri au însemnat un progres simțit în toate colțurile țării și o putere de muncă fericit sporită în domeniul producției și al rentabilității țărănești.

Iar astăzi, Suveranul s'a gândit la cantinele școlare. Cele două milioane jumătate vor îngădui aproape să se dubleze fondurile adunate

Cantina școlară este o inovație a actualului regim. Până anul trecut nimeni nu s'a gândit la ea și n'a socotit necesar să se ocupe serios cu o astfel de problemă. Nu vom căuta să demonstrăm aici că de mărinimoasă este opera. Va fi destul să reținem, că organizarea cantinelor școlare corespunde în multe regiuni ale țării nu numai unor presante nevoi, dar, în deosebi, unui înalt scop moral ce-și propune statul să atingă. Incepând din anul acesta, școlile au puțină să hrănească peste 200.000 elevi și o asemenea acțiune va influența în chipul cel mai multumitor pe de-o parte roadele învățământului primar în masa țărănească, iar pe de altă parte creșterea în condițiuni optime de viață a tineretului școlar.

Cantina școlară ni se înfățișează numai ca un singur aspect dintr-o concepție grandioasă. Ocrotirea tineretului a intrat în domeniul faptelor în toate direcțiile. Bursele la universități s'au înmulțit, numărul căminelor s'au înmulțit, educația prin străjerie ne garantează cel mai perfect echilibru sufleteș în toate gradele învățământului, iar, cantina școlară vine acum să desfășoare o generoasă operă de asistență și conținut etnic în mijlocul satelor. Și astfel de lucruri nu se pot realiza fără ca la baza lor să nu stea o mare dragoste față de tineret și un larg spirit de înțelegere a posibilităților unei educații integrale. Ceea ce caracterizează înfăptuirile în câmpul acesta, este nețărmuita iubire ce se revărsă din Marele Sufler patriotic al Suveranului, ale cărui gânduri sunt închinare pro-pășirii obștești.

Specula, problema de interes public

În actualitatea românească, în problemele care preocupă opinia publică a țării, specula în toate aspectele ei și mai ales cu toate neajunsurile ei, este cercetată cu deosebită atenție de cercurile guvernamentale.

Și pentru ca această problemă de înfruntare actualitate să capete soluțiunile necesare și să-i dea rezolvarea cea mai bună, a fost lua-

tă în discuție de însași cercurile interesate.

Prin Frontul Renașterii Naționale și în cadrul acestei organizațiuni politice, au fost chemați să discute acest important aspect al vieții noastre publice însași comercianții și negustorii, care dețin mijloacele de aprovizionare ale marelui public și care fac legătura între producători și consumatori.

Comercianții și negustorii, oameni cu experiență și care cunosc toate secretele vieții de fiecare zi, trebuie să contribuie la reglementarea sistemului nostru de aprovizionare și mai ales la normalizarea prețurilor.

Legătura intimă, sinceră și cinstită, între această categorie socială și public, pe deoparte, și între organele

(Continuare în pag. IV-a)

Răscoala lui Pero Iovanovicz Seghedinat

de: Ilie Gh. Crișan. — Cronică istorică

După dezastrul dela Mohács (1526), ținutul Aradului până sus la Brađa și Buda-Pesta, a fost supus de Turci, Austria de sigur că nu vedea cu ochi buni această stăpânire și la 1689 îi alungă de aici. Un prețios tovarăș de arme al Austrieiilor împotriva Turcilor, au fost Sârbi.

Pentru a răsplăti pe Sârbi, împăratul Leopold I, la 6 Aprilie 1690 dă o proclamație către popoarele creștine din Balcani, invitându-le să se alăture armelor împărătești și creștine.

Sârbi în frunte cu patriarhul Arsenie Ciarneovici trec în masă în Ungaria, unde li se asigură anumite prerogative politice și religioase, în schimbul serviciilor de arme.

1) Dr. Gh. Ciuhandu: „Schite din trecutul Românilor Arădani din veacul XVIII”, Arad, 1934, pag. 8.

Prin mai multe diplome (21 August 1690, 4 Martie 1691, etc.), ei primesc o mulțime de drepturi. Aceste drepturi sunt așa numitele: „privilegii ilirice”. Așa se explică așezarea Sârbilor în aceste părți (comitatul Aradului și Cenadului).

În armata grănicerilor, pe lângă Sârbi, au intrat o mulțime de Români și chiar Nemți și Unguri, astfel în comuna Pecica (județul Arad) din 159 militari capi de familie, 73 au nume curat românești; ori patronomiul, ori numele de botez e specific românesc. Domnul Dr. Gheorghe Ciuhandu dă în: „Schite din trecutul Românilor Arădani din veacul XVIII” pag. 34, proporția Românilor față de Sârbi în aceste armate de grăniceri. Organizația acea avea două regiuni: una a Tisei și alta a Mureșului. În aceasta din urmă regiune centrele mai de seamă erau Aradul cu cetatea sa stăpâni-

tă de Sârbi și Pecica dimpreună cu alte 12 sate și opide sau târguri. 2).

Sârbi aveau episcopii lor în Arad, sufragani patriarhatului din Sârbia. Unul dintre acești episcopi a fost Vichentie Iovanovici, (1726—1731), care la 4 Februarie 1731 a fost ales de către Sârbi ca mitropolit în semn de recunoștință pentru zelul său depus în apărarea ortodoxiei. Dar curtea din Viena a reușit să-l atragă de partea sa promițându-i scaunul de patriarh sârbesc care a rămas vacant în urma morții patriarhului Moise Petrovici, (27 Iulie 1730), cu condiția de a îndupleca pe Sârbi și pe Români să primească unirea cu biserica apuseană. 3).

Vichentie Iovanovici a convocat la Belgrad pe călugării preoții bătrâni și ofițerii sârbilor, și bazându-se pe trecerea ce o avea, a cău-

2) Dr. Gh. Ciuhandu o. e. pag. 31.

3) Dr. I. Lupăș: „Istoria bisericească a Românilor Arădani”. Sibiu, 1918, pag. 135.

lat să-i pună pe cei prezenți în fața unui fapt împlinit. După ce, în cuvântarea sa, arată importanța ce ar avea-o unirea cu Roma și imensele favoruri ce li se pun în perspectivă Sârbilor de către regele apostolic al Ungariei (Carol III), comunicându-le că fiind convins de loialitatea credincioșilor săi, el, în conștință și deplin acord cu episcopii sufragani, a și făcut la Viena declarația trecerii întregii biserici păstorite de el, la unire cu biserica Romei. 4).

Dintre ofițerii sârbi au luat parte căpitani de grăniceri: Pero (Petru) Iovanovicz Seghedinat din Pecica, Techelia (Tökölly) din Arad, Strba Ioan (Csorba János) din Nădlac, etc. Aceștia, când au auzit, au scos săbiile și au atăcat pe mitropolit care înspăimântându-se a fugit la Viena. Pero Seghedinat l-a declarat de trădător și a amenințat că va răscula poporul dacă nu va înceta

4) Iosif Moldovan: „Din trecutul Aradului” în revista: „Glasul Domnului” Arad, anul III, Nr. 4.

propaganda catolică printre Sârbi.

Cu un an mai înainte, în 1 Decembrie 1730, comitatul Cenad și-a ținut primul consiliu comitatent. Atunci s'a despărțit definitiv în două. Contele Cornsbruch Paul főispán (prefect) de Arad, a numit fără știrea și aprobarea Locotenentei Imperiale, pe Edelspacher Sigismund, ca inspector administrativ județean, iar pe Jakob Bici, vicecomite, și în această demnitate i-a instalat sărbătorește în prezența mai multor nobili și ofițeri sârbi. Acești ofițeri erau nemulțumiți de politica Vienei înfruntată în chestia națională a Sârbilor și față de religia ortodoxă. 5).

Căpitănel sârb Seghedinat Pero din orașul Pecica, alinându-se cu Ungurii, plănuia o răscoală. El a căutat să atragă de partea sa și pe ceilalți ofițeri sârbi dar n'a isbutit de cât în mică parte. Făcând, el, a-

5) Tinera-Prbeag: „Pietre ră-mase”, București, 1936, pag. 362.

(Continuare în pag. 2-a)

Frecvențați numai cinematografele unde se rulează cele mai superbe și cele mai amuzante filme.

**D. dr. Ioan Băneşiu avocat,
Arad, B-dul Regina Maria
nr. 8, vis-a-vis cu Prefectura,
s'a reîntors din concentrare.**

Intr'adevăr, proprietarul restaurantului s'a dovedit a fi un comerciant cinstit și iscusit, care cunoaște subterfugii speculei și este un om foarte modest, care se mulțumește — în timpurile actuale — cu câștig moderat, deoarece, după spusele lui, nu dorește a se îmbogăți peste noapte, nici a ajunge în câteva luni proprietar de automobil de lux și de palate.

Clienții, de cea mai bună condiție socială, sunt tratați cu cea mai mare atenție, prețurile efitine, serviciul curat și prompt, vinuri speciale, ali mentele de o curătenie și făcute cu o artă ireproșabilă, mulțumește pe toată lumea, iar muzica este excelentă.

Iată de ce restaurantul lui „AUER BUBI”, are o clientelă selectă și numeroasă. Pentru acest motiv am ținut să evidențiez acest restaurant din Arad, ca cei cari doresc cu bani puțini să petreacă bine, să cunoască sursa.

oare care nu cunoaște po-
cu Romeo și cu Julieta,
te indignată:
1 conia, sunt foarte sănă-
teți chema un doctor să
mă examineze!

— De ce ți-e frică? Căte-
lul nu-ți face nimic! Nu vezi
ca dă din coadă?

— Ba da, dar vezi mămi-
co, mie tocmai de celălalt
capăt capăt mi-e frică.

Parvenitul — foarte sǎdrit — e vizitat de cǎteva doamne cari ii oferǎ bilete pentru un concert dat in folosul unui sanatoriu.

— Vizita dv., mă onorează, dar regret că nu pot veni. În seara aceea am o şedinţă într'un consiliu de administraţie. Dar cu gândul meu voi lua parte la frumoasa dv. iniţiativă.

— Prea bine. În ce loc vreți să
fie gândul dv. Într'o lojă de rangul
I-in, sau într'un fotoliu de orche-
stră? îi ripostează o doamnă dăn-
du-i 2 bilete ca să aleagă.

VIENA. Mai multe bănci de emisiune din cele mai de seamă ale țărilor neutre din Europa au adoptat procedeul schimbului auriului în devize. Motivul acestui schimb trebuie căutat în cerințele sporite de devize. Primul pas în această direcțiune a fost întreprins de Banca Națională a Elveției, care

De Crăciun
au sosit ceasuri „marcă
renumită” de buzunar
și brățare pt. doamne
și domni, **asortiment**
bogat la

COLOMAN HARTMANN
bijutier,
Arad, Palatul Minorităților

**CABARETUL
„CORNUL VÂNĂTORULUI”
ARAD BAR**

Program
pe luna Noembrie
Trio celebru:
Fekete Dunio,
Blaga Rozsa,
Ronyá Divonet
D-șoara Kluny Dor
„ Natz Izinta
Vocal band Petrică

Cinema CORSO
Prenotați biletele
Telefon 20-65

Cel mai mare și cel mai actual film

Un zid chinalez
de cel mai modern tip:
L'nia SIEGRÉD
Opt milioane de tone de oțel
noua milioane de tone de be-
ton ascund o formidabilă ar-
mată, și un armament ultra-
modern.

Un film de actualitate:
LINIA
SIEGFRIED
împreună cu
Paradul alb
cu Luis Trenker
va rula de Marti

(Urmare din pag. I-a)

ceastă răscălaie a crezut, că Francisc Rákóczi, comandantul curuților, va veni și-l va ajuta, dar s'a înșelat. Răsculații au fost învinși de o armată de 7000 ostași austriece la Erdőhegy (Pădureni) iar căpitanul Seghedinatz împreună cu tovarășii săi Sziláry, Sebestyén și Pásztor, a fost prins și aruncat în închisoare. Aici, Pero, a fost vizitat de un călugăr catolic, care voia

să-l atragă la catolicism, dar el nici n'a voit să stea de vorbă cu acest călugăr, ci a trimis după preotul sârb Nicolae Milovanovici ca să poată primi dela acesta. În limba mamei sale, cele din urmă mângâieri ale religiei. Copiii săi Mihaiei și Iulia le-a spus cu limbă de moarte să rămână statornici în credința părinților. 6).

6) Dr. I. Lupaş o. c. pag. 136

În 4 Aprilie, (Domnul Dr. Ioan Lupăș pune data morții în 4 Aprilie 1736, iar Domnul Petre Țiucra-Prîbeagul, în 4 Aprilie 1737. Mi se pare că este o scăpare din vedere a Domnului Țiucra (conform sentinței tribunalului extraordinar din Oradea, Seghedinatz împreună cu cei amintiți mai sus, au fost trași pe roată în Buda. Corpul lui Pero Iovanovic Seghedinatz a fost rupt în patru bucăți și agățat mai târziu în apropiere de casa sa din Pécsea. Cf. *Historia Szék. Legei* din Nádla-

Capitanul Strba Ioan din Nadiac, om de 60 de ani, numai pentru că a știut de planurile răsculaților, a

fost condamnat împreună cu alți 12 ceresc, Sârbii și chiar Rom
ofitieri la temniță pe viață. Alți 18 fiind persecutați de armatele
înși au fost, însă, eliberați. riale, au primit oferta tărevn

Am văzut deci că în urma acestei răscroale contra persecutorilor religiei ortodoxe, 4 căpitani au fost trași pe roată iar alți 13 au infundat temnițele din Szolnok. 7). Răscroala aceasta a adus după sine, la anul 1752, desființarea corpului de grăniceri din Pecica, caterina a Rusiei și au emigrat Rusia întemeind aici „Noua Sârbie”. 8). Dovadă despre aceste migrații avem numirile comune din „Noua Sârbie” care corespund numirilor comune de baștină a lor emigrați.

După desființarea corpului grăni-	8) Mărkî Sándor: „Aradvárosok története”, Arad, 1895, vol. II, p. 3701.
7) Ilie Gh. Crișan: „Monografia comunei Pecica”, ms. Fișa L 362 și L41.	
	ILIE GH. CRIȘAN

RECENZI

A apărut numărul pe luni-le Noembrie—Decembrie al vechii și importante reviste „SĂNĂTATEA”, de sub direcțiunea doctorului Sigmand-Sigma.

Luptând din greu cu dificultățile timpului „SĂNĂTATEA” continuă să-și facă datoria, împrăștiind în masele largi ale populației cunoștințe de medicină popularizată, într-o formă pe înțelesul tuturor — o prezentare desăvârșită.

prins al celor 64 pagini, no-
rești, V.

DR. IOANNIS RAPOU,

medic primar, specialist
în nas gât și urechi. con-
sultă în Ared. Str. Tudor
Vladimirescu Nr. 3.
Telefon : 20—67.

**CENTRUL AUTO C. F. R.
ARAD.**

Mersul autobuselor C. F. R.

n regiunea Arad și Oradea valabili dela 1 Noemvrie 198

Arad—Timișoara

S201	S303	F305				S32	S304	S3
6.30	13.30	18.30	pl.	Arad Autogara	sos.	8.30	15.00	20.30
6.33	13.33	18.33	sos.	Arad Crucea Alba	pl.	8.27	14.57	19.57
6.38	13.38	18.38			sos.	8.22	14.52	19.52
6.44	13.44	18.44	"	Aradul Nou	"	8.16	14.46	19.46
6.57	13.57	18.57	"	Şagui	"	8.03	14.33	19.33
7.04	14.04	19.04	sos.	Vinga	pl.	7.56	14.26	19.26
7.08	14.08	19.08	pl.	Orăştioara	sos.	7.52	14.22	19.22
7.15	14.15	19.15	"	Jadani	"	7.45	14.15	19.15
7.25	14.25	19.25	"	Sănavăreţ ram.	"	7.35	14.05	19.05
7.37	14.37	19.37	"	Covăciţa	"	7.23	13.53	18.53
7.50	14.50	19.50	"	Timişoara Autogară	pl.	7.10	13.40	18.40
8.00	15.00	20.00	sos.			7.00	13.30	18.30

Arad—Grades

8701	8707	8703	8705			8702	8704	8706	8708
6 20	—	14 00	16 00	pl.	Arad	sos.	10 30	15 00	8 60
6 48	—	14 18	16 18	"	Zimandul Cuz	"	10 12	17 42	7 42
6 54	—	14 24	16 24	"	Zimandul Nou	"	10 06	17 36	7 36
7 14	—	14 44	16 44	"	St Ana ram.	"	9 16	17 16	7 16
7 28	—	14 58	16 58	"	Simandul	"	9 32	17 02	7 02
7 44	—	15 14	17 14	"	Nadab	"	9 16	16 46	6 46
7 58	—	15 30	17 28	sos.	Chişiaeu Criş	pl.	9 02	16 32	6 30
8 01	—	—	17 41	pl.	Zerind	sos.	8 59	16 29	—
8 25	—	—	17 55	"	Regina Maria	"	8 35	16 05	—
8 35	—	—	18 05	"	Ciumeghau	"	8 23	15 55	—
8 51	—	—	18 21	"	—	"	8 09	15 39	—
9 11	—	—	18 41	sos.	Salonta	pl.	7 49	15 19	—
9 14	7 20	—	18 44	pl.	Madaras	sos.	7 46	15 16	— 20
9 22	7 28	—	18 52	"	Homorog ram.	"	7 38	15 08	— 20
9 30	7 36	—	19 00	"	Iand	"	7 30	15 00	— 15
9 42	7 48	—	19 12	"	Gepiu	"	7 18	14 48	— 19
9 50	7 56	—	19 20	"	Leş ram.	"	7 10	14 40	— 19
10 02	8 08	—	19 32	"	Nojurid	"	6 58	14 28	— 19
10 12	8 18	—	19 42	"	—	"	6 48	14 18	— 19
10 30	8 30	—	20 00	sos.	Oradea	pl.	6 30	14 00	— 19

* Nu circulă Duminică și în zilele de 8 Noembrie, 1, 6, 25, 26 Decembrie 1938. — 1, 6, 24 Ian., 27 Februar., 23, 29, 30 Aprilie, 1, 10, 9 Mai 1940.

Stofe pentru haine bărbătești, uniforme școlare și militare cu preț foarte efitin se vând la **Postăvăria FAUR** **ARAD, B-d Reg. Maria**

ARAD, B-d
Reg. Maria

Se distribuie lemne de foc familiilor concentratilor

la Mare. Biroul presei lângă Prefectura jude- comunică:

Amăbătă, 11 crt. s'au dis- ajutoare de lemne fa- concentratilor de că- Prefect și Primar, la- zăutul Săngeni.

menționează că, some- nu s'au împărțit ajutoa-

re la această dată, iar dintre familiile concentrațiilor au primit numai cei trecuți pe tabelul Primăriei, întocmit în conformitate cu ordinul Prefecturii.

Relevăm acest exemplu filantropic, care este demn de a fi evidențiat și continuat în alte județe.

Germania și economia țărilor sud-est-europene

mentele politice din Euro- care Germania joacă rolul apal, n'au influențat cu nimic linia liniștită și ordonată a ra- rilor comerciale cu statele din Europei. După încorpora- fetei Austriei și a Boemiei și- tei, aceste relații economice intensificate din ce în ce mai Posta Austria și fosta Ceho- ca, precum și influența sta- terindentele, constituiau un zid- interesele germane și Sudest- gene. Astăzi, acest zid nu mai iar schimbul de mărfuri își zăd în mod normal cursul.

portul jugoslav a crescut dela 100.000 dinari în 1934, la 1.000.000 dinari în 1938. Din în- exportul jugoslav 35,9% merge Germania. În plus trebuie- te 6% export către fosta- și 7,9% către fosta Cehoslo- Germania absoarbe prin ur- 19,8% din întregul export ju-

triat tratatului comercial din- Germania și România, Germa- a cumpăra din România 100 tone grâu în cursul anului în primul semestru al acestui exportul românesc de material- os către Germania a fost cu- superior celui din anul trecut, atinsese 80.343 tone. În timpul- elor 8 luni ale anului 1939- ania a cumpărat din România 100 tone petrol, adică 32% din- gul export de petrol al Româ-

portul bulgar către Germania în- ele 6 luni ale acestui an, a- eola de 55,3% din întregul ex- care se realiza obișnuit către- ania veche. În același timp ex- al german către Bulgaria se- la 62,2%. În această cifră, sunt ropene.

La Siegfried e prelungită spre Nord

RLIN. Ziarul „Berliner Boer- atung” publică știrea intere- că linia Siegfried, care la iz- rea războiului nu era termi- decă dealungul graniței ger- franceze, a fost prelungită- timp dealungul întregii gra- apusene ale Reichului. Timp- mai multe săptămâni lucrările- rificățiunile către Belgia și- da au fost intensificate în mă- căt mai posibilă.

Publicarea subliniază perfecțio- cu care fortificațiunile au- adaptate terenului. Intr-o adă- de 5.10 și mai multe kilometri- tind între diversele fortifica- pozițiunile de campanie ale- lor, construite în patrate de- în întreaga întindere ale gra- către ambele țări. Diversele- buni de apărare sunt aranjate- a fel încât apărarea va fi efec- în întreaga adâncimea ei. În

Veți hârții de valoare?

nu neglijați controlul lor la- Astfel veți fi ținuți la curent- eventualele câștiguri și cu- pelul lor de burse. Vă adre- tă nouă cu încredere. Anexați- mării pentru răspuns.

STEFAN MĂRKUS

BRAD Bul. Reg. Ferdinand 38

Mai multă dreptate și omenie

La marea Adunare dela Cluj a Frontului Renașterii Naționale d. C. Argetoianu, Președintele Consiliului de ministrii, a rostit cuvinte de alinare sufletească, pentru toți. D-sa a arătat că guvernul va căuta să îmbunătățească stările impuse de vitregia vremurilor, să ajute pe nevoiași, să aducă mai multă dreptate, mai multă omenie și liniște.

Președintele Consiliului și-a dat cuvântul de cinste că orice plângere contra vreunui abuz făcut de agenții sau reprezentanți stăpânirii, va fi cercetată și vinovații pedepsiți. Guvernul va asigura țării liniștea necesară; va fi nevoie însă ca toți cetățenii să uite certurile care i-au despărțit, ca să apere ceea ce s'a clădit în această țară.

D. Argetoianu a constatat de asemeni că minoritățile au renunțat la particularismul lor politic și social, mărturisindu-și credința în unitatea Statului Român, indivizibil și indestructibil. Au mai rămas însă câteva insule, și nu din minoritățile etnice, ci mici resturi din vechile partide politice, care și închipue că țara se va mai întoarce la ceea ce a fost. A acesti oameni izolați, aceste pălcuri rătăcite, nu înțeleg vremurile, nici nevoile înalte ale Națiunii.

În adevăr, la spiritul de separatism al partidelor, mai primejdios decât orice țara nu mai poate să se întoarcă; „ar fi regretabil — spunea

d. Președinte al Consiliului, conducătorii minorităților et- nice”.

D. CONSTANTIN ARGETOIANU
Președintele Consiliului de Miniștri

țărilor politice s'ar arata mai puțin clar văzători, decât mii.

Un pod nou peste Cornul de Aur

ISTANBUL. De curând, noul pod peste Cornul de Aur a fost inaugu- rat în cadrul sărbătoarei naționale ale Turciei, dealtef numai în mod provizoriu și predat numai circulației pedestrașilor, fiindcă străzile cu care podul va face legătura încă n'au fost terminate de către orașul Istanbul. Noul pod, cu o lungime de 450 metri, este podul cel mai lung din lumea întreagă, fiind construit după sistemul punților de pontoane. El a fost construit de un consorțiu german de sub conducerea Uzinelor de mașini Augsburg-

Wuerttemberg și căruia mai aparțin firmele Gutehoffnungshuette, Uniunea din Dortmund, Uniunea de Oțel și Soc. Anon. Fried. Krupp. Podul face parte din construcțiunile cele mai de seamă, care au fost construite de tehnica germană în Turcia în ultimele ani. La fel ca și podul Galata, construit în anul 1912 de Uzinele de mașini Augsburg, partea lui din mijloc poate face o întoarcere de 90 grade, pentru a facilita înțrarea vaselor mari în portul Cornului de Aur.

O susținută campanie de lucrări publice

În ritmul general de progresivitate pe care țara noastră îl înregistrează zi de zi, se evidențiază susținută campanie de lucrări publice pe care o conduce cu energie d. Mihail Ghelmegeanu, ministrul comunicațiilor.

Vara aceasta, întreaga țară a fost transformată într-un șantier de mari proporții, deplasându-se mari cantități de pământ, perforându-se cu unele ultra moderne, tuneluri de mari lungimi și instalându-se anumite poduri metalice, în punctele pe unde trebuia să-și facă drum o importantă cale de comunicație, sau pe unde trebuia să fie instalată o cale ferată.

Inginerii noștri, oameni cu o pregătire verificată pe teren, sobrii și plini de entuziasm în lucru, au condus fără de odihnă aceste lucrări, marcând un ritm accelerat încă necunoscut nouă.

Și am avut ocazia să vedem acum, când campania de lucru este aproape pe sfârșite, roadele unei munci intense, calculate și rezultate din cele mai bune. Am putut constata pe teren, cât de bine venite au fost aceste lucrări uriașe, cât bine au adus și cât folos are populațiunea regiunilor respective de pe urma lor.

Începând cu linia ferată Ilva Mică—Vatra Dornei, cu legătura din-

tre ținutul Maramureșului și al nordului Ardealului, cu dublarea

D. MIHAIL GHELMEGEANU
Ministrul Comunicațiilor

drumului de fier Apahida-Teius, cu terminarea traseului Bumbesti-Livezeni, cu accelerarea lucrărilor

viitoareii căi ferate Deva-Brad și cu toate modernizările de șosele pentru facilitarea legăturilor rapide între diferitele provincii, d. Mihail Ghelmegeanu, ministrul lucrărilor publice și al comunicațiilor, a desăvârșit un program pe care l'a întocmit luând în considerare toate nevoile economice, strategice și turistice.

Continuând în acest ritm, lucrându-se cu aceeași putere de muncă, în câțiva ani de zile, vom ajunge să avem o rețea de căi de comunicații rutiere și de drumuri de fier, în acord cu nevoile noastre și cu trebuințele economice ale țării.

D. Mihail Ghelmegeanu a dovedit prin tot ce a realizat până acum, prin tot ce a dispus să se pună în lucru, cunoașterea perfecă a tuturor realităților românești și mai ales a tuturor nevoilor de perfecționare a tuturor căilor ferate de comunicații ale României.

Întinderea rețelei de telefoane și telegrafice în Grecia

ATENA. Monitorul Oficial al Greciei publică ratificarea unui tratat încheiat între fiscal și firma Siemens & Halske din Berlin referitor la furnizarea de aparate pentru conducte de telefoane și telegrafice în val. de 965.000 mărci germane și 750.000 drahme grecești. Comanda care a fost dată acestei firme fără nici o concurență, prevede între altele construcția de noi legături telefonice între Atena și Tesaloniki, Corintia, Chalkis, Patras, Joannia,

între Patras, și insulele ionice, între Atena și diverse insule ale mării egeice, între Patras și Pyrgos, Volo și Larissa. Executarea comenzii e socotită pe un timp de 2—13 luni. Plata va fi efectuată în patru rate la 1 Iunie al anilor 1940—1943. Suma plătită în mărci va fi plătită firmei Siemens & Halske Soc. Anon. la Berlin în clearing, iar cea în drahme grecești va fi plătită firmei grecești Siemens Soc. An. la Atena.

Dr. Richard Klein

specialist de inimă
CONSULTĂ DIN NOU

Arad, Str. Rusu Șirlianu 4.

Măsurile luate

pentru rezolvarea evaluărilor făcute de comisiile de primire a rechizițiilor dela 15 III. 1939 - și până la apariția noului tarif al rechizițiilor

S'a constatat că, în evaluările făcute de comisiile de rechiziții cari au lucrat după 15 Martie 1939, nu numai că nu au respectat valoarea reală a bunurilor rechiziționate dar au fixat prețurile de multe ori sub valoarea minimă prevăzută în tariful de rechiziție aflat în vigoare.

Intre timp datorit împrejurărilor, prețul tuturor bunurilor susceptibile a fi rechiziționate s'a ridicat cu tendința de a se menține.

Pentru îndreptarea acestei stări de lucruri, Domnul Președinte al Consiliului de Miniștri, de comun acord cu Marele Stat Major al Armatei, a hotărât:

a) Să se facă revalorizarea tuturor bunurilor de rechiziție eliberate după 15 Martie a. c.

b) Să se revadă prețurile făcute rechizițiilor aflate în prezent la unitățile armatei.

c) Să se revadă prețurile făcute de comisiile de clasare pentru rechizițiile cari nu s'au ridicat încă.

d) Să se revadă tariful de rechiziții publicat în M. O. Nr. 181/1939

În acest scop s'au dat următoarele instrucțiuni de punere în aplicare:

a) Revalorizarea bonurilor de rechiziție emise până la data când va apare noul tarif de rechiziții, urmează a se face prin adăugirea unei cote de 20 la sută față de valoarea bonurilor. Adăugirea acestei cote se va face de către organele pe cari le va destina Ministerul de Interne, pentru: Municipii, orașe de reședință, orașe nereședințe și comune rurale. Când se vor da dispozițiuni de plată organele plătitoare vor controla valoarea inițială și majorarea, achitând suma ce totalizează ambele. În acest sens, se va dispune de către Președinția Consiliului de Miniștri, către Ministerul de Finanțe.

b) Revizuirea prețurilor rechizițiilor aflate în prezent la unități, se va face în modul următor:

1. O comisiune compusă din: Comandantul unității, ajutorul și un medic veterinar, dacă este în corp, va executa operațiunea, ținând seama că prețurile cea nouă să înceapă dela suma minimă prevăzută în actualul tarif, la care se va adăuga o cotă de 20 la sută. Față de calitatea bunului se va face revalorizarea lui, fixându-se prețul cel nou încadrat în limitele articolului respectiv. În orice caz, valoarea cea nouă trebuie să reprezinte

cel puțin suma minimă din tarif, plus 20 la sută.

Se vor întocmi tabele de prețuri în 3 exemplare. Două din tabele se vor trimite la prefectura județului de pe teritoriul căreia s'au ridicat rechizițiile, precizându-se: — bunul rechiziționat cu date complete pentru identificare;

— numele și adresa completă a proprietarului (comuna, strada, județul);

— valoarea stabilită de comisiunea de rechiziție.

— valoarea stabilită de comisiunea de revalorizare a unității.

(Continuare în Nr. viitor)

JOSÉ LICINIO RENDEIRO, „ESTUDOS ROMENOS”

Un publicist portughez din Madeira, dl. José Licinio Rendeiro, ne aduce surpriza unei cărți foarte bine informată asupra artei și artiștilor din România.

În prefața cărții autorul explică gândul care l-a îndemnat să scrie această carte: „România ca și Portughezii sunt popoare de aceeași origine, coborînd din Romani. Limba lor e dulce și melodioasă. Sunt două popoare surori separate însă prin distanță și prin reciprocă necunoaștere. Pentru aceea, dorința de a scrie o serie de cărți, în care autorul își propune să vorbească Portughezilor despre țara Românilor, despre tradițiile, istoria, poporul și manifestările ei artistice și literare”.

Prima carte din acest ciclu a apărut acum. În ea dl. José Licinio Rendeiro face o incursiune în diferitele epoci ale artei noastre, începând bine înțeles cu „primitivii” — meșterii iconari și zugravi de bise-

rici — prezentând apoi precursorii modernismului, reprezentați prin artiști ca Lecca, Pop și Tălărescu, apoi pe modernii: Th. Aman, Grigorescu, Andreescu, Luchian, etc., și încheiând cu contemporanii: Petrescu, Palladi, St. Popescu, Steriadi, Iser, Sion, Bunescu, Sirato, ș. a. Iar dintre sculptori: Pacurea, Brâncuși, Han, etc. Dl. Rendeiro se arată destul de orientat asupra artei noastre. Citează studiile dlui Busuioceanu și își ilustrează lucrarea cu numeroase fotografii.

Autorul portughez mai anunță de altfel și alte cărți despre România: una asupra limbii românești în comparație cu limba portugheză, apoi o serie de studii asupra lui Panait Istrati, Nicolae Iorga și asupra Prozatorilor români.

Socotim interesant să semnalăm cititorilor români lucrările acestui neașteptat prieten al țării noastre, care ne trimite operele sale dintr-o insulă îndepărtată a Atlanticului.

Aviz

către Cultivatorii de sfeclă de zahăr

Sindicatul Cultivatorilor de Sfeclă de Zahăr din Arad-Banat invită pe toți acei cultivatori de sfeclă de zahăr, cari doresc a ridica melasa dela fabrica de zahăr pentru hrănirea vitelor, să anunțe aceasta dorință fie în scris, fie verbal în biroul susnumit, Arad, B-dul Regele Ferdinand No. 41. Pentru informarea cultivatorilor facem cunoscut, că au drept la 2 la sută melasă după sfecla predată. Prețul melasei este în jurul 120 lei de majă. Având în vedere că eliberarea melasei este legată de autorizație care trebuie cerută, rugăm pentru prezentări cât mai urgente.

Sindicatul Cultivatorilor de Sfeclă de Zahăr din Arad-Banat

Serafa Paganini

Aflăm cu plăcere că în seara de 2 Decembrie a. c. celebrul violonist Jean Prosteanu va da un recital Paganini în sala Palatului Cultural din localitate.

Marea adunare profesională a F.R.N.

Duminecă, 19 I. c., la orele 15 și jumătate a avut loc la Ploesti o mare adunare profesională a Frontului Renașterii Naționale, la care a luat parte și d. Giurescu, ministrul Frontului Renașterii Naționale.

D. ministru de interne Ottescu la Timișoara

Excelența sa d. Nicolae aseară la Timișoara, Ottescu ministrul de interne a face inspecții în Tranșilvania însoțit de Emil Grigorescu, director de cabinet, a plecat re.

Ultima oră

INTER

D. Al. Radian, ministrul propagandei a fost din nou onorat de lordul Lloyd

D. Al. Radian, ministrul gașiei Marei Britanii în propagandei naționale, a o- te cu Sir Reginald Lloyd, ferit aseară la Capsa un di-conducătorii societății nou în onoarea lordului române și personalul prior din ministerul afacerilor străine și din ministerul ai guvernului, membrii delegației propagandei.

Trei ani dela întemeierea Ministerului Aerului și Marinei

S'au implinit trei ani dela întemeierea Ministerului Aerului și Marinei, departament de mare însemnătate, întemeiat din inițiativa a pornit dela M. S. Regele și o adevărată binefacere.

D. Paul Teodorescu, ministrul Aerului și Marinei, a scos la activitatea d-lor: Irimescu, ramfil, cari au lucrat la înființarea acestui departament, născându-i dela început bază în activitatea sa asigurată de căruia i s'a asigurat calea de rătă.

D. ministru al Aerului și Marinei, Paul Teodorescu în cadrul discursului d-sale, rostit cu ocazia acestei aniversări, a definit lapidar și ostășește rostul Ministerului și Marinei. Crearea acestui departament a fost o adevărată binefacere.

O festivitate al Frontului Renașterii Naționale

Duminecă, 19 I. c., la orele 12 și jumătate la Ploesti, într'un cadru solemn, a avut loc depunerea jurământului a noilor membrii al F. R. N. din județul Prahova, în prezența d-lui general Petre Georgescu, comandantul Gărzii Naționale.

După slujba religioasă și depunerea jurământului, mat discursul d-lui general Georgescu precum și ai mai mulți demnitari din localitate.

EXTRE

Un vapor de pasageri scufundat

LONDRA. Se anunță că un vapor olandez de 8900 tone, transportând pasageri, s'a scufundat lovindu-se de o mină.

Pe bordul vasului olandez scufundat au fost 400 de persoane, din cari 230 adulți, 16 copii și 6 noui născuți.

Vaporul s'a scufundat prea repede pentru a putea folosi toate bărcile de salvare așa că mulți s'au aruncat în mare.

După cum se anunță, o sută de persoane s'au înecat și sunt 240 supraviețuitori. Ministrul Olandei la Londra însoțit de mai mulți membrii ai Legației olandeze, a vizitat spitalele unde sunt internați supraviețuitorii catastrofei navale, dintre cari unii sunt grav răniți. Dintre aceștia unii sunt de părere că vaporul s'a lovit de o mină, așezată pe noaptea, iar alții afirmă că vaporul ar fi fost torpilotat. Printre pasagerii vaporului scufundat au fost: englezi, norvegieni și germani. Un supraviețuitor cu fețiștea vesteste astfel, cum au reșcit: Când s'a produs o scufundare, mi-am luat fețiștea și m'am aruncat în mare, acoperită de păcură. Pluteam înaintea mea, pe care am așezat în ea fețiștea. După de înot împingând înaintea mea, am ajuns la mal negru și ciunele de păcura care pluteau supra apei”.

Cooperarea franco-engleză

PARIS. Ziarele franceze rezervă coloane întregi reflectând asupra hotărârii de cooperare franco-engleză, fiindcă astăzi nici unul nu se poate menține fără ajutorul celuilalt.

LONDRA. Ziarele engleze comemorează experiențele din ultima război și sunt de părere în unanimitate că cooperarea franco-engleză menită a asigura victoria finală atât mai mult, cu cât cooperarea și materialului de război este cu mult superior celui din

INDEPENDENȚA LETONIEI

RIGA. D. Ulman, președintele Letoniei, cu ocazia aniversării de 20 ani de independență a Letoniei, a rostit o cuvântare la radio. Printre altele d-sa a spus că spiritul curat și caracterul tare al poporului leton asigură securitatea, și libertatea țării. Deși sarcina nu este ușoară.

Candidatura d-lui Roosevelt

NEW-YORK. Congresul lucrătorilor din statul New-York a hotărât depunerea noiei candidaturi a d-lui Roosevelt.

HAIFFA. S'a pus prima piatră pentru construirea unei biblioteci de mari proporții numită Roosevelt.

Vizitați cinematograful „URANIA” și „CORSO” din Arad. Program distractiv.

Omagiul minorităților

Cu prilejul marelui întruniri ținută la Cluj s'a remarcat, pe lângă entuziasmul fără margini al românilor ardeleni, mai ales ovațiile minorităților, care au ținut să aducă primul lor de recunoștință pentru toate îmbunătățirile făcute dela instaurarea regimului renașterii naționale.

Dealtfel și oratorii au ținut să delimiteze în cuvinte pline de simpatie rolul minorităților în Stat. Dl. consilier regal Al. Vaida Voevod a avut în cuvântarea d-sale fraze de înaltă inspirație și caldă emoție, afirmând că nu prin șovinism, ci prin studierea celui de lângă tine poți să-l înțelegi. Este nevoie să se învingă în jurul tuturor fiilor României legământul de înțelegere și de unire. Atunci, toți Români, Sașii sau Ungurii vom munci cu aceeași bucurie și încredere pentru scumpa noastră Patrie.

Deasemenea Președintele Consiliului de Miniștri, dl. Consilier Regal C. Argetoianu a ținut să arată că tot noi am deschis brațele tuturor minorităților și nu este vina noastră dacă abea în ultima vreme și-au dat seama că tot mai bine se trăiește la noi, decât aiurea.

Ca răspuns la aceste manifestări de simpatie față de minorități dl. Ignat Bartha, deputat de Someș a făcut în numele minorității maghiare o interesantă declarație de adeziune.

D-sa a subliniat cu toată lealitatea faptul că dela înființarea Frontului, minoritarii s'au încadrat cu încredere în noul organism politic, desemnat să fie rezervoriul din care să se selecționeze elitele conducătoare ale țării.

Reamintind meritele regretatului fost prim-ministru Armand Căli-

nescu, care a deschis largi posibilități de colaborare între băștinași și minoritari, dl. deputat Bartha și-a manifestat fără rezerve, toată încrederea în guvernul prezidat de dl. C. Argetoianu.

Oratorul a căutat să sublinieze că pe lângă drepturi, minoritățile trebuie să aibă și îndatoriri și anume, sentimente de lealitate, de credință și devotament față de Statul român.

Așa dar, cu prilejul primei adunări de ținut dela Cluj a Frontului Renașterii Naționale, pe lângă celelalte momente de caldă manifestare patriotică, reținem cu bucurie și acest sincer omagiu al minorităților.

Specula, problema de interes public

(Urmare din pagina I-a).

tutelară și în același timp diriguitoare, a întregii vieți de stat, se face prin Frontul Renașterii Naționale.

Examinând în cadrul unei consfătuiri oficiale, aspectele speculei, discutând măsurile cari trebuiesc luate și hotărând unele atitudini Frontul Renașterii Naționale își îndeplinește o frumoasă datorie de a veni în ajutorul tuturor cetățenilor și de a aduce la cunoștință guvernului doleanțele lor.

Nu mai coordonându-se activitatea, numai sprijinindu-se toate intențiunile bune și folositoare populației și numai printr-o colaborare bună și cinstită, se va ajunge la înlăturarea acestui aspect al vieții noastre publice specula.